

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Sivistyksen ja
soten yhdyspinnat
25.11.2022 klo 9-11**

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Sivistyksen ja soten yhdyspinnat 25.11.2022

- 9.00 Tilaisuuden avaus, **Terhi Päivärinta**, Hyvinvointi- ja sivistysyksikön johtaja, Kuntaliitto
- 9.10 Tilannekatsaus yhdyspinnoista sekä sivistyksen ja soten yhdyspintojen johtamisesta, **Liisa Jurmu**, projektipäällikkö, Kuntaliitto
- 9.25 Kulttuurinen vanhustyö yhdyspinnoilla, **Merja Tervo**, palvelualuepäällikkö ja **Matti Selin**, kulttuurituottaja, Rovaniemen kaupunki
- 9.50 Opiskeluhooltoja ja oppimista uudessa yhteistyössä, **Irmeli Myllymäki**, kehittämispäällikkö, Kuntaliitto.
- 10.00 Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen, **Ilkka Kalo**, perusopetuksen johtaja, Vantaan kaupunki
- 10.15 Opiskeluhoollon valmistelu isolla hyvinvointialueella, **Mikko Hulkkonen**, hyvinvointijohtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue
- 10.30 Opiskeluhoolto kaksikielisellä hyvinvointialueella, **Eeva-Kaisa Ikonen**, sivistysjohtaja, Kirkkonummi
- 10.45 Keskustelu ja tilaisuuden aikana esitetyt kysymykset, **Irmeli Myllymäki, Ilkka Kalo, Eeva-Kaisa Ikonen ja Liisa Jurmu**

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tilaisuuden avaus

**Terhi Päivärinta,
Hyvinvointi- ja sivistysyksikön
johtaja**

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Tilannekatsaus yhdyspinnoista
sekä sivistyksen ja soten
yhdyspintojen johtamisesta**

Liisa Jurmu, projektipäällikkö

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen muutostukiprojekti

Tavoitteena

- Tuottaa konkreettisia ohjeita, toimintamalleja, työvälineitä, suosituksia ym. kuntien ja hyvinvointialueiden yleisen yhteistyörakenteen ja yhdyspintojen valmistelutyön tueksi
- Tunnistaa, koota ja jakaa hyviä käytänteitä kunnista ja alueilta
- *Lisätä ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön merkityksestä*

Projektissa priorisoitavat yhdyspinnat/työpaketit

- Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- **Sivistys ja sote**
- Työllisyyden hoito
- Maahanmuutto ja kotoutuminen
- Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml.Pela)
- + muut yhdyspinnat

**Hanke jatkuu
31.12.2023 asti.
Rahoittajina
Kuntaliitto
ja STM.**

Yhdyspintojen valmistelussa ajankohtaista

- Yhdyspintavalmistelu etenee alueilla ja eri yhdyspinnoilla moninaisesti
- Vuodenvaihde lähenee, kaikki ei ole valmista 1.1.2023
- Yhdyspintaprojektin työ etenee suunnitellusti ja myös uusia kysymyksiä nousee esille
- Hyvinvointialueilta löytyy vastinpareja yhteistyöhön, yhteyshenkilöiden kartoitus
- Projektissa käynnistellään vuoden vaihteen molemmin puolin selvityksiä, joiden tuloksia saadaan alkuvuodesta, liittyen mm. kotoutumisen, työllisyyden sekä sivistyksen ja soten yhdyspintoihin

Tulossa tammikuussa

Nettisivut:
www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat

Tulossa joulukuussa

Sivistyksen ja soten yhdyspintojen johtaminen

Sivistyspalvelujen ja sotepalvelujen yhdyspinnat projektissa

TAVOITTEET

- HVA:n ja kuntien sivistyspalveluiden ja muiden koulutuksenjärjestäjien välinen hyvä yhteistyö.
- Toimivat yhteistyörakenteet sote-palveluissa.
- Tuoda yhteen edustajia sivistyspalveluista ja hyvinvointialueilta.
- Lisätä tietoa ja ymmärrystä eri sote-teemoista muutoksessa.
- Edistää hyvien yhteistyömallien valmistelua alueilla.

Sivistyspalvelut (kunnat ja muut koulutuksenjärjestäjät)

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukio ja ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- nuorisopalvelut
- liikuntapalvelut
- kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Sosiaali- ja terveyden- huollon palvelut (hyvinvointialue)

- Neuvola
- Kouluterveydenhuolto
- Sosiaalityö
- Vammaispalvelut
- Lastensuojelu
- Perhetyö
- Kuntoutus
- jne

Sekä kuntien että HVA:n vastuulla olevia palveluita

- Opiskeluhoolto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

KESKEISIÄ KYSYMYKSIÄ mm.

- Yhteistyön rakenteet ja muodot johtamisessa ja kehittämisessä
- Yhdyspintakohtaisia kysymyksiä mm:
  - Opiskeluhoolto
  - Perhekeskusten toiminta
  - Vammaispalveluiden yhdyspinnat
  - Työpajatoiminta
  - Hyvinvointiin liittyvä henkilöstö
  - Hyvinvoinnin palveluketjut

Yhdyspintayhteistyötä tarvitaan eri tasoilla

Poliittisen päätöksenteon tasot

Aluevaltuuston ja kuntien valtuustojen vuorovaikutus (esim. puheenjohtajiston tapaamiset)

Muiden toimielinten vuorovaikutus

Yhteiset strategiset tavoitteet ja niiden seuranta

Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat

Sopimukset

Hallintosääntökirjaukset ja muut sovitut yhteistyön muodot

Johdon taso Yhteistyöryhmät

Kuntien ja hyvinvointialueen ylimmän johdon yhteistyöfoorumit

Toimiala- ja palvelualuejohdon yhteistyöryhmät

Yhteisten asioiden osalta

- Valmistelu
- Kehittäminen
- Yhteistyön johtaminen
- Osaamisen kehittäminen

Asiantuntijataso Yhteistyöverkostot

Toimialojen yhteistyöverkostot

Toimialan Yhteistyökysymykset

- Kehittämistarpeiden ja ilmiöiden esiin nostaminen
- Asiakasprosessien kehittäminen
- Yhteiset koulutukset

”Kentällä toimijan” ja asiakkaan taso

Sujuvat palvelut

Valtionohjaus

Tärkeällä asialla voi olla montaa nimeä

Minkälaisella areenalla alueesi sisote-yhteistyötä johdetaan ja kehitetään?

LAPE-ryhmä

HYTE-ryhmä

Lasten ja nuorten
hyvinvointiryhmä

Opiskeluhuollon
alueellinen
yhteistyöryhmä

SISOTE-yhteistyön
ryhmä

SISOTE –yhteistyöryhmän rakennusosia

Mandaatti ja tehtävä

- Yhteistyöryhmän mandaatti on määritelty sopimuksella, jäsenten mandaatti tulee edustamaltaan taholta
- Ryhmän tehtävä voi olla kokoava kokonaisuus tai substanssikohtainen

Ryhmän koko ja edustavuus

- Edustettuna kaikki kunnat ja koulutuksen järjestäjät
- Kaikkien kuntien edustajista muodostettu laaja ryhmä vai edustuksellisesti toimiva kokoonpano

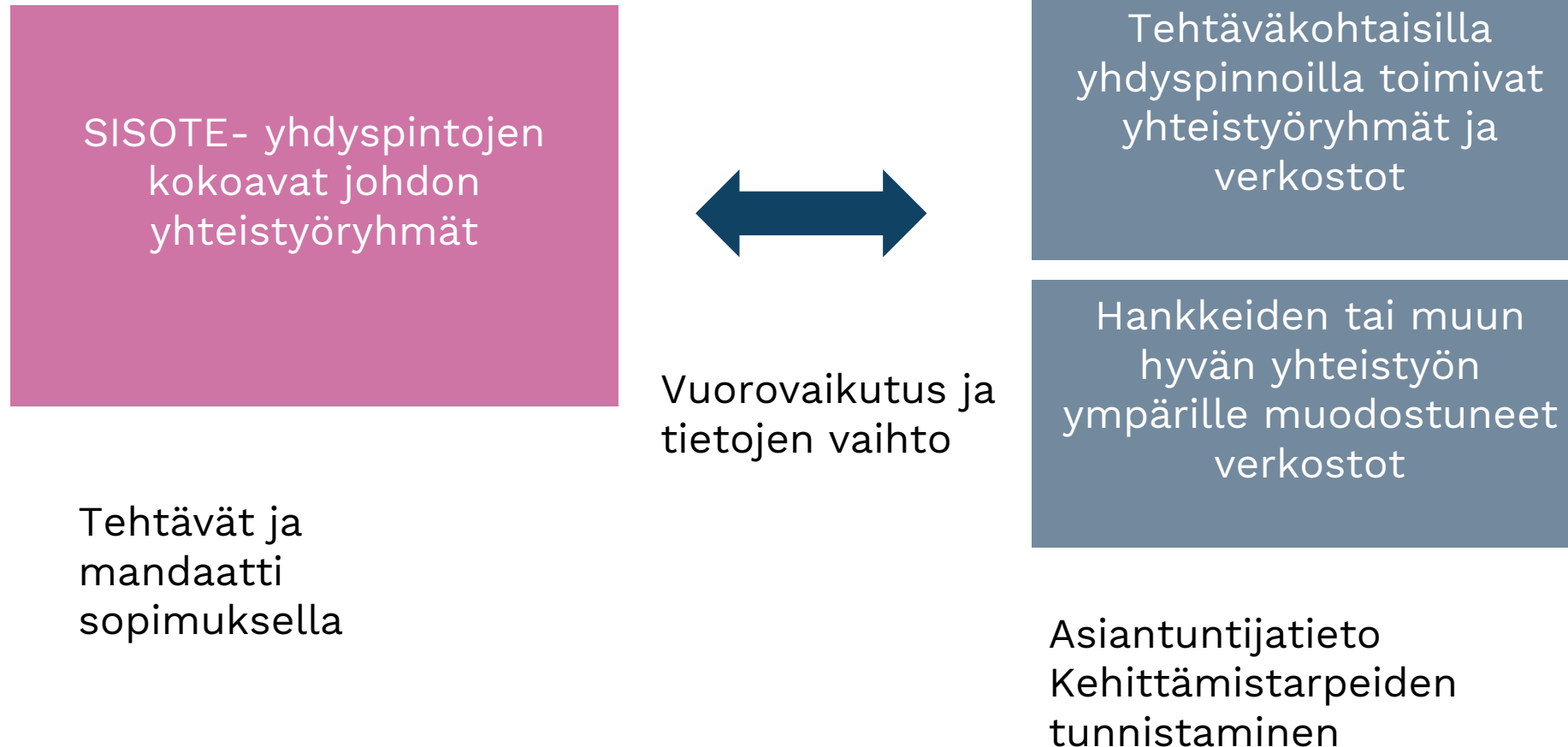
Toiminnan muodot

- Puheenjohtajuus
- Koordinointi, valmistelu ja muistiot
- Kokouskäytännöt (kokousvälit, paikat)
- Edustuksellisten ryhmien viestintä ja vuorovaikutus koko alueelle

Sopimuksella sovittujen yhteistyörakenteiden lisäksi alueen ja kuntien sekä muiden koulutuksen järjestäjien ja sivistysalan toimijoiden kesken on lukuisia eri teemoihin liittyviä yhteistyöryhmiä ja verkostoja.

Moninaiset ryhmät toistensa tukena

Johtajuutta arjen työssä

SOTE-ammattillinen johtaminen ja pedagoginen johtaminen kohtaavat

- Miten johtajuus kouluissa näyttäytyy opiskeluhuollon palvelujen henkilöstölle?
- Miten eri työnantajien, koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen, henkilöstö saadaan toimimaan vaihtuvissa tilanteissa joustavasti?
- Koulun toiminnasta vastaavan rehtorin rooli?

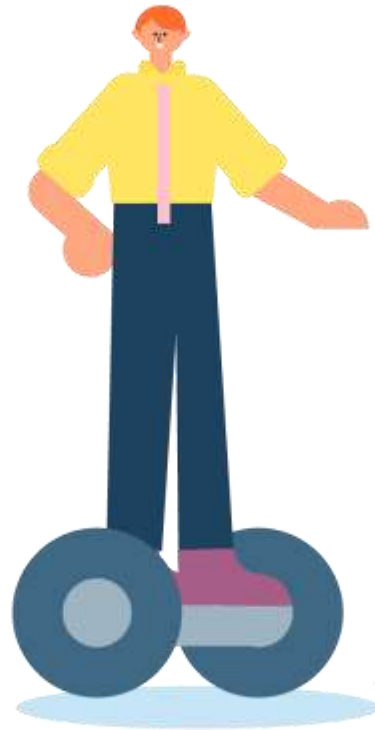
Tilanteita helpottaa, jos löytyy:

- Yhteisymmärrys tehtävänkuvista (mm. yhteisöllinen opiskeluhuolto kuraattorien ja psykologien työssä)
- Opiskeluhuollon suunnitelmissa määritellyt toimintamallit ja periaatteet
- Tahto ja yhteistyöasenne
- Tuki ylemmältä portaalta

Tasapaino ja toimivuus

**Alueellinen
näkökulma
yhteisine
pelisääntöineen**

**Erilaisten kuntien
tarpeet ja
näkökulmat**

Liisa Jurmu

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

050 479 6835

Twitter: @LiisaJurmu

www.localfinland.fi

ROVANIEMI

Merja Tervo ja Matti Selin

Kulttuuripalvelut / Vapaa-aika

Yhteiseloä yhdyspinnoilla

Ikäihmisten kulttuurihyvinvoinnin edistäminen Rovaniemellä

Rovaniemi - ikäihmisten kaupunki

Euroopan laajin pinta-alaltaan

Väkiluku vuoden 2021 lopussa 64 194 henkilöä

Vuonna 2020 rovaniemeläisestä väestöstä noin 20 prosenttia on 65-vuotiaita ja vanhempia. (Tilastokeskus)

Haasteina palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

Kahden toimialan yhteinen työntekijä

Tehtävä perustettu 2018

Jaetut henkilöstökustannukset ja toimintamäärärahat (50/50)

Edistää kulttuurista vanhustyötä ja ikäihmisten kulttuurihyvinvointia

Tehtävinä tuottaminen, verkostotyö ja kehittäminen

Kunnan Pojat

Kaupungin virallinen rytmiorkesteri

Koottu rytmimusiikin ammattilaisista sekä palkkatukityöllistämisen avulla työllistetyistä ammattimuusikoista.

250-300 esiintymistä / vuosi

Ikäihmisten hoivakodit, päiväkeskukset, kylätalot ja matalan kynnyksen kohtaamispaikat

Verkostot ja yhteinen kehittäminen

Aili-verkosto

Kulttuuriydyshenkilöiden verkosto

Maakunnallisen kulttuurin toimialan
asiantuntijaryhmä

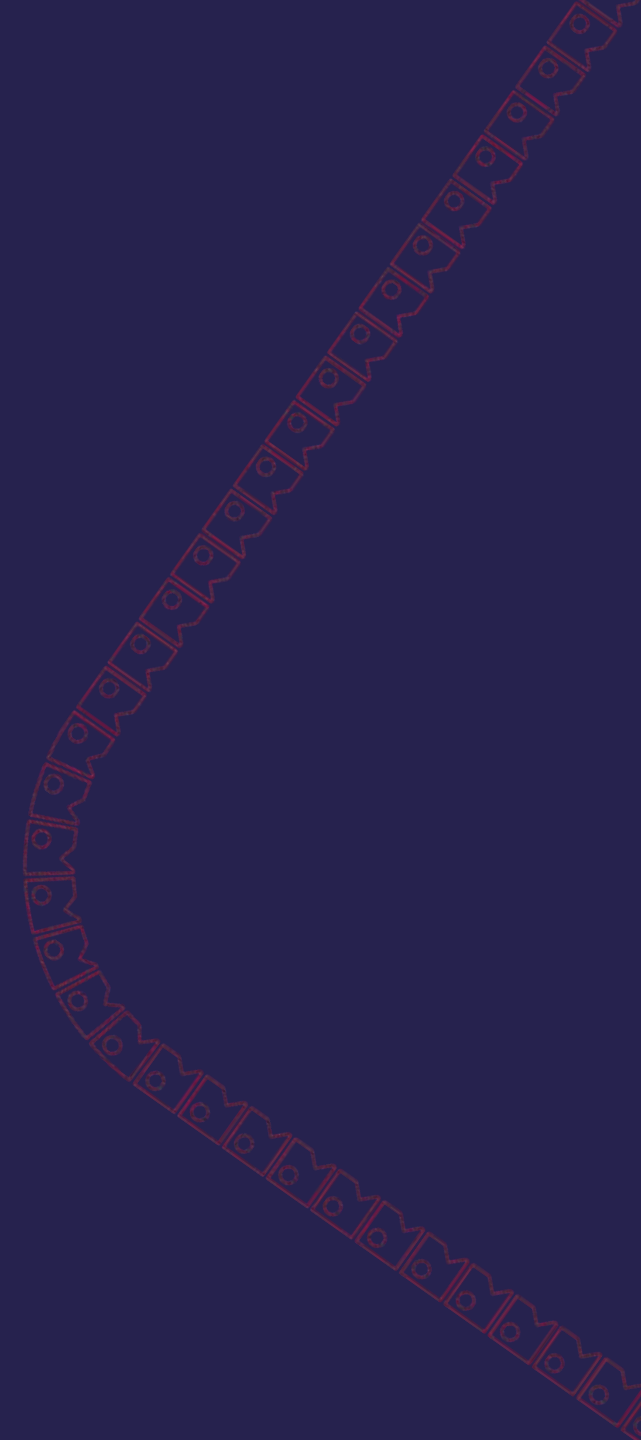
Kulttuurikirjaaminen

Etsivän kulttuurisen vanhustyön
kehittäminen

Työyhteisökehittäminen

**Miten yhteistä tekemistä jatketaan
tulevaisuuden yhdyspinnoilla?**

ROVANIEMI

KIITOS!

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Sivistyksen ja soten yhdyspinnat

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Opiskeluhuoltoja ja oppimista
uudessa yhteistyössä**

Irmeli Myllymäki

Järjestämisen roolit opiskeluhuollossa

Kunta / Koulutuksen järjestäjä

- Yhteisöllinen opiskeluhuolto, opiskeluhuollon kokonaisuus
- Koulujen ja oppilaitosten henkilöstö
- Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto-suunnitelma

Palvelujen saatavuus lähipalveluna, matalalla kynnyksellä

Hyvinvointialue

- Opiskeluhuollon palvelut: kuraattorit, psykologit, koulu-terveydenhoitajat ja -lääkärit, neuvola
- Alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on ensisijaista ja kuuluu kaikille toimijoille

Velvoite yhteistyöhön

Opiskeluhuollon yhteistyöryhmät

**Oppilaitoskohtainen
monialainen
opiskeluhoitoryhmä**

**Koulutuksen
järjestäjäkohtainen
monialainen
opiskeluhoollon
ohjausryhmä**

**Alueellinen opiskeluhoollon
yhteistyöryhmä**

- HVA:n muodostettava yhdessä kuntien kanssa
- muiden koulutuksen järjestäjien edustus

Yksilökohtainen, tapauskohtaisesti koottava
monialainen asiantuntijaryhmä

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoito uudistuksessa

- Keskeistä tietää, mihin lainsäädäntöön palvelu perustuu (perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta/vammaispalvelussa määritelty lyhytaikainen huolenpito)
- Monissa kunnissa järjestetty yhteistyössä jakaen kustannukset sivistystoimen ja soten kesken, mm yhteinen henkilöstö, tilat
- HE 191/2022 § 22 mom 5: *”Kunta voi tuottaa lyhytaikaista huolenpitoa siltä osin, kuin se on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista.”*
  - Pykälä mahdollistaa vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan ostamisen kunnalta ilman kilpailutusta, ja kunta voi tuottaa palvelun yhtiöittämättä (HE s. 200).

Vammaisen ja erityistä tukea tarvitsevan peruskouluikäisen vaihtoehdot

KUNTA

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta

- Rahoitus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesti (1705/2009), 50,24 M€ (TAE 2023)

- Kunnalla voi järjestää apip-toimintaa (ei velvoitetta)
- Kohdejoukko: 1. ja 2. vl sekä erityisen tuen oppilaat
- Toimintaan on haettava
- Kunta ottaa lapsia toimintaan yhdenvertaisin periaattein
- Lähtökohtaisesti maksullinen toiminta
- Toimintaa ei järjestetä koulujen loma-aikoina
- Lapsen koulumatkaetuuden käytön mahdollisuus tulee ottaa huomioon toimintaa järjestettäessä.

HYVINVOINTIALUE

Lyhytaikainen huolenpito?

- Hyvinvointialue järjestää
  - Huom! Kunta voi tuottaa lyhytaikaista huolenpitoa siltä osin, kuin se on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista

Irmeli Myllymäki
irmeli.myllymaki@kuntaliitto.fi
@IrmeliMyllymaki

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Sivistyksen ja soten yhdyspinnat

VAMMAISTEN LASTEN PÄIVÄ- JA LOMATOIMINTA 23.11.2022

Lyhytaikainen huolenpito- hyvinvointialueen hankinta perusopetukselta

Ilkka Kalo, perusopetuksen johtaja, Vantaan kaupunki

25.11.2022

Vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnan nykytilan kuvaus

- Vammaispalvelu hankkii vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnan palvelut perusopetuksen vammaisopetuksen ryhmissä opiskeleville oppilaille vammaispalveluissa tehtävän päätöksen mukaisesti.
- Toiminnan piirissä on tällä hetkellä 204 lasta ja nuorta. Päivätoimintaa toteutetaan 10 toimipisteessä.
- Vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminta järjestetään koulun opetuspäivinä ja osalla koulun loma-ajoista. Päivätoiminnassa työskentelee noin 110 työntekijää. Lomatoiminnassa työskentelee tämän lisäksi 50 työntekijää muista yksiköistä eli yhteensä noin 160 kaupungin vakinaista työntekijää.
- Palvelu tarkoitettu perusopetusikäisille 1. luokan alkaessa elokuun alusta 9. luokan päättymiseen kesäkuun loppuun saakka
- Päivittäinen hoitoaika on klo 7.15-16.15

Uusi vammaislaki viivästyy

- Lakiesitys on ollut eduskuntakäsittelyssä ja valiokuntien käsittelyssä. Tämänhetkinen aikataulu ei todennäköisesti mahdollista lain voimaantuloa 1.1.2023 alkaen.
- Epävirallisissa kommentteissa on kuultu, että lakia tultaneen käsittelemään vasta seuraavalla hallituskaudella.

Nykyisen sopimuksen siirto kaupungin ja hyvinvointialueen välille

- Uutta lakia odotellessa Vantaalla päädytty ratkaisuun, jossa nykyistä sopimusta käsitellään siirtyvänä sopimuksena.
- Samassa yhteydessä on tehty hinnan tarkistus. Edellinen tarkistus tehty 2018.
- Sopimuksen siirtäminen mahdollistaa nykyisille palvelun piirissä oleville perheille keskeytymättömän palvelun jatkumisen.
- Neuvottelut sopimuksen siirrosta meneillään.

Kustannukset

- Sosterin ja Kason välille laadittiin sopimus vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnasta vuonna 2018. Silloin sen kustannusneutraaliksi hinnaksi muodostui 1,8, M€.
- Oheisessa laskelmassa on päivitetty todellisiin kustannuksiin perustuva hinta. Uudessa hinnoittelussa huomioidaan toimintapaikkojen määrän kasvu, oppilasmäärän kasvu, hallinnollisen työn lisääntyminen.
- Lisäksi uutena kuluna uudessa laskelmassa huomioitu myös vyörytykset, kun organisaatiot ovat erillisiä.
- Laskutus edelleen kvartaaleittain

Kaikki yhteensä

Henkilöstökulut (lasten toiminta)	1 829 690
Henkilöstökulut (hallinto)	177 360
Ateriat	91 324
Muiden palveluiden ostot (pl. ateriat)	158 161
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 200
Tilavuokrat	215 958
Vyörytykset	114 827
	2 603 520

Kustannusarvio:

Aamu- ja iltapäivän hoito 50,60€/päivä / oppilas
Arvio lomapäivän hoito 185€/ hoitopäivä / oppilas (ei sis.kuljetusta)

Tuleva sopimus, kun laki on muutettu

- Tulevan sopimuksen palvelukuvaus ja sopimusluonnokset ovat valmisteilla eri työryhmissä.
- Sopimusneuvotteluja jatketaan keväällä kun tieto vammaispalvelulain valmistelusta selkeyttää aikataulua.
- Vuoden 2023 alusta toimitaan nykyisen sopimuksen ehdoin.

Kiitos!

Kysymyksiä, kommentteja

Lisätietoa keskeneräisistä asioista

Muita tarkennuksia / työryhmässä valmistelussa

Uudessa lainsäädännössä palvelu ei enää perustu kehitysvammaisten erityishuoltoon

Käsittelyssä olevassa vammaispalvelulaissa toiminta on nimikkeellä lyhytaikainen huolenpito

”STM: Lyhytaikaista huolenpitoa olisivat esimerkiksi ns. tilapäishoito, lomituspalvelut sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta silloin, jos koulun järjestämä ensisijaisesti toteutettava palvelu ei olisi lapselle hänen vammansa aiheuttamien erityisten tarpeiden vuoksi sopivaa.”

Uuden sopimuksen palvelukuvauksessa määritellyjä asioita

- Palvelu tarkoitettu perusopetusikäisille 1. luokan alkaessa elokuun alusta 9. luokan päättymiseen kesäkuun loppuun saakka
- Hyvinvointialue osoittaa kenellä on oikeus saada palvelua
- Hoito on ryhmämuotoista
- Henkilökunta on palveluntuottajan henkilöstöä
- Hoitoaika klo 7.15-16.15
- Kuljetukset ryhmäkuljetuksia, hyvinvointialue vastaa kuljetuksista loma-aikoina ja mikäli oppilas siirtyy tilapäishoitoon. Palveluntuottaja vastaa kuljetuksista vain oppilaan väestörekisteriin merkitystä osoitteesta
- Lomatoiminnan järjestämispäivät
- Henkilökunnan pätevyysvaatimukset
- Samalla palvelukuvauksella voidaan hankkia palvelua myös muilta toimijoilta. Perusopetuksen kanssa sovittavat tarkentavat asiat kirjataan sopimukseen

Yhdessä sovittuja asioita kirjattavaksi sopimukseen

- Toimintaa toteuttaa edelleen sama henkilöstö. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toimintaa toteuttavista vain osalla on sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus. Osalla henkilöstöä koulutus on koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen tutkinto tai vastaava
- Toimintaa toteutetaan kouluilla, koulun tiloissa, osallistujilla ei ole siirtymiä päivän aikana
- Loma-aikoina toimintaa voidaan keskittää
- Toimintaa järjestetään samoina päivinä kuin tällä hetkellä: koulupäivät (- 5 poikkeuspäivää), lomat (poislukien joulukuu, heinäkuu ja 2 päivää syyslomasta, yksi suunnittelupäivä)
- Toiminta-aika on 7.15-16.15.
- Päivätoiminnassa tarjotaan välipala (kouluajalla koululounas), loma-aikoina lounas ja välipala
- Hyvinvointialue vastaa toiminnan järjestämisestä sillä ajalla kun sitä ei järjestä koulu
- Lääkehoitoa voidaan toteuttaa samoin perustein kuin koulupäivän aikana (ei lääkehoitolupia tai pistoslupia)
- Perusopetuksessa lisätään ensiapukoulutusta, jotta voidaan saavuttaa tavoite ensiapukoulutettu jokaisessa työvuorossa. Tähän kuitenkin tarvitaan siirtymäaika
- Koulun henkilöstö tekee jatkossakin palveluohjausta palvelun osalta

Asioita joista tulisi vielä sopia

- Kuinka toimimme sellaisen vammaisopetuksessa opiskelevan oppilaan kohdalla, joka tarvitsee hoitoa koulupäivän ulkopuolella, mutta ei pysty ryhmämuotoiseen toimintaan
- Rajoittamistoimet: koulupäivän aikana lainsäädäntö perusopetuslaista, koulupäivän ulkopuolella ei
- Lääkepoikkeamista ilmoittaminen
- Kirjaaminen: järjestelmä tai tapa, tietosuoja.
- Hakuprosessi: miten haetaan, kuka hoitaa hakuprosessin. Palveluohjausta koululta, mutta haku ja päätökset hyvinvointialueelta
- Tiedonsiirto päätöksenteossa (hyvinvointialueelle tieto oppilaan opiskelusta vammaisopetuksessa, perusopetukseen tieto päätöksestä ja oikeudesta osallistua)
- Apuvälineiden hankinta (nostolaitteet, wc-istuimet jne.)
- Haastavat kuljetustilanteet
- Millä aikataululla hoidon tarpeeseen tulee reagoida
- Tiedottaminen huoltajille

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Sivistyksen ja soten yhdyspinnat

2.9.2022

Varsinais-Suomen opiskeluhuollon valmistelun tilannekatsaus

Mikko Hulkkonen

Hyvinvointijohtaja, Ruskon kunta

Projektipäällikkö, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Yhdyspinnat-hanke

Esityksen rakenne

- Opiskeluhuollon valmistelun tehtävät
- Opiskeluhoolto hva:n organisaatorakenteessa
- Opiskeluhuollon yhteistyörakenteet ja suunnitelmat
- Opiskeluhuollon tilannekuva ja resurssointi
- Alueellisia erityispiirteitä ja toimintakäytäntöjä
- Ajankohtaisia huomioita opiskeluhuollon siirtymän valmistelusta

Tilannekuva LAPE-palvelujen kehittämistarpeesta

- Peruspalvelujen järjestäjien haasteet kiteytyivät korjaavien palvelujen runsaaseen käyttöön ja korkeisiin kustannuksiin kevyempiin palveluihin nähden.
- Lasten ja nuorten mielensterveys- ja päihdepalvelujen järjestelmä näyttäytyi edelleen erikoissairaanhoidon painotteisena, pirstaleisena ja koordinoimattomana.
- Järjestäjäkohtaisina keinoina nousivat esiin – ennaltaehkäisevien palvelujen ja toimintojen kehittämisen ja resursoinnin rinnalla – myös monialaiset ja integroidut palvelut.

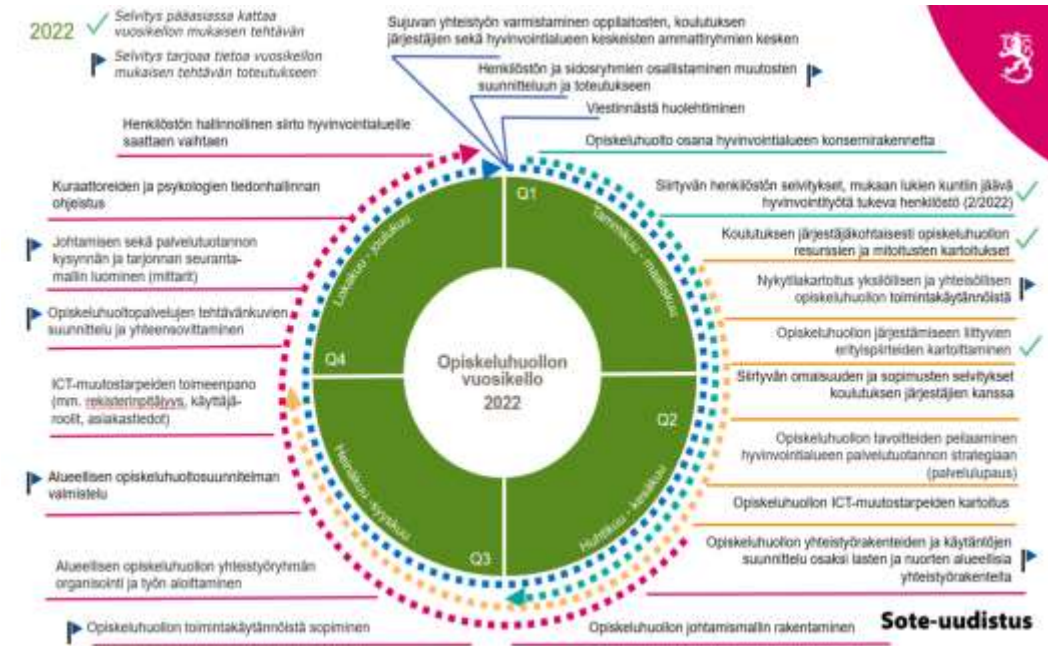
Opiskeluhuollon siirtymisen valmistelutehtävät

• Tavoitteet:

- Tunnistaa ja kuvata lasten, nuorten ja lapsiperheiden yhdyspinnoilla tuotettavat palvelut ja prosessit.
- Tunnistaa ja määrittää toimijoiden välisen yhteistyön edellyttämät yhteistoimintarakenteet, toimintamallit sekä tiedonkulku.

• Valmistelun vaiheet:

- 1) tehdään nykytila-analyysi
- 2) perustetaan työryhmä/yhteistyöverkosto
- 3) määritetään palvelut ja asiakaspolut
- 4) määritetään toimintamalli, tavoitteet sekä toimijoiden vastuut
- 5) linkitetään toiminta hva:n palvelustrategiaan, talousraportointiin ja alueelliseen hyvinvointikertomukseen
- 6) suunnitellaan toiminnan seuranta- ja arviointimalli (omavalvonta)

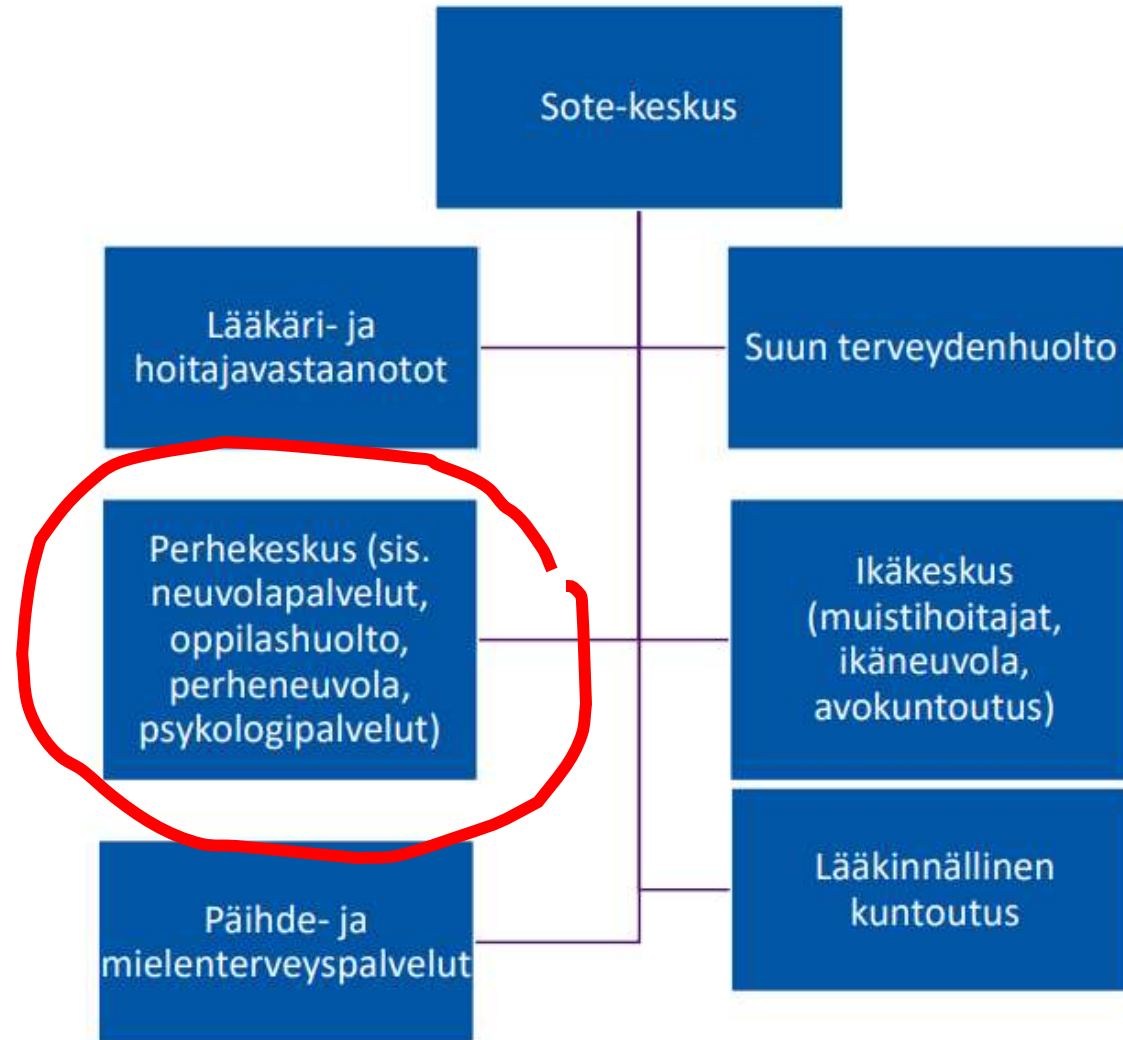

Palvelualueet

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Palvelualue 1	Palvelualue 2	Palvelualue 3	Palvelualue 4	Palvelualue 5	Palvelualue 6	Palvelualue 7
<ul style="list-style-type: none"> • Soteakseli (Mynämäki, Masku, Nousiainen) • Kustavi • Laitila • Pyhärinta • Taivassalo • Uusikaupunki • Vehmaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Aura • Koski TI • Lieto • Loimaa • Marttila • Pöytyä • Oripää 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaarina • Paimio-Sauvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Kemiönsaari • Parainen 	<ul style="list-style-type: none"> • Naantali • Raisio • Rusko 	<ul style="list-style-type: none"> • Salo • Somero 	<ul style="list-style-type: none"> • Turku
Väestöpohja ¹ : 52 279	Väestöpohja ¹ : 53 551	Väestöpohja ¹ : 49 603	Väestöpohja ¹ : 21 416	Väestöpohja ¹ : 50 503	Väestöpohja ¹ : 59 138	Väestöpohja ¹ : 197 464

1) Väestöpohjana käytetty 31.12.2022 ennustetta
Lähde: Tilastokeskus, Kuntaliitto, NHG analyysi

Sote-keskuspalvelujen sisältö

Varsinais-Suomen perhekeskuskehittäminen osana Tulevaisuuden sote-keskus -hanketta

Opiskeluhuollon yhteistyörakenteet ja suunnitelmat

- **Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän** (OphL 14 a §, ThL 15 a §) kokoaminen aloitettu
- **Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman** (OphL 13 a §) luonnoksen laatiminen aloitettu
- ”Opiskeluhuollon yhteistyörakenne ja -käytännöt tulee sovittaa osaksi kunnan ja hyvinvointialueen laajempaa yhteistyökokonaisuutta.”

Varsinais-Suomen opiskeluhuollon selvitys koostui kahdesta eri työpaketista

1. OPISKELUHUOLLON RESURSOINTI

- Mitoitukset ja HTV
- Siirtyvän henkilöstön selvitys
- Arvio opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta¹
- Suunnitelma opiskeluhoito-palvelujen voimavarojen kohdentamisesta¹

Analyysipohja: Työpaja 1, asiantuntija-haastattelut, opiskeluhoollon kysely, sivistystoimen tiedonkeruu, NHG analyysi

2. OPISKELUHUOLLON ERITYISPIIRTEET JA TOIMINTAKÄYTÄNNÖT

- Alueelliset toiminnan erityispiirteet
- Opiskeluhoollon ammattilaisten työviihtyvyys ja sen kehittyminen

Analyysipohja: Työpaja 2, asiantuntijahaastattelut, opiskeluhoollon kysely, NHG analyysi

Suositus etenemisestä tiedonkeruun ja työpakettien 1 ja 2 tulosten pohjalta

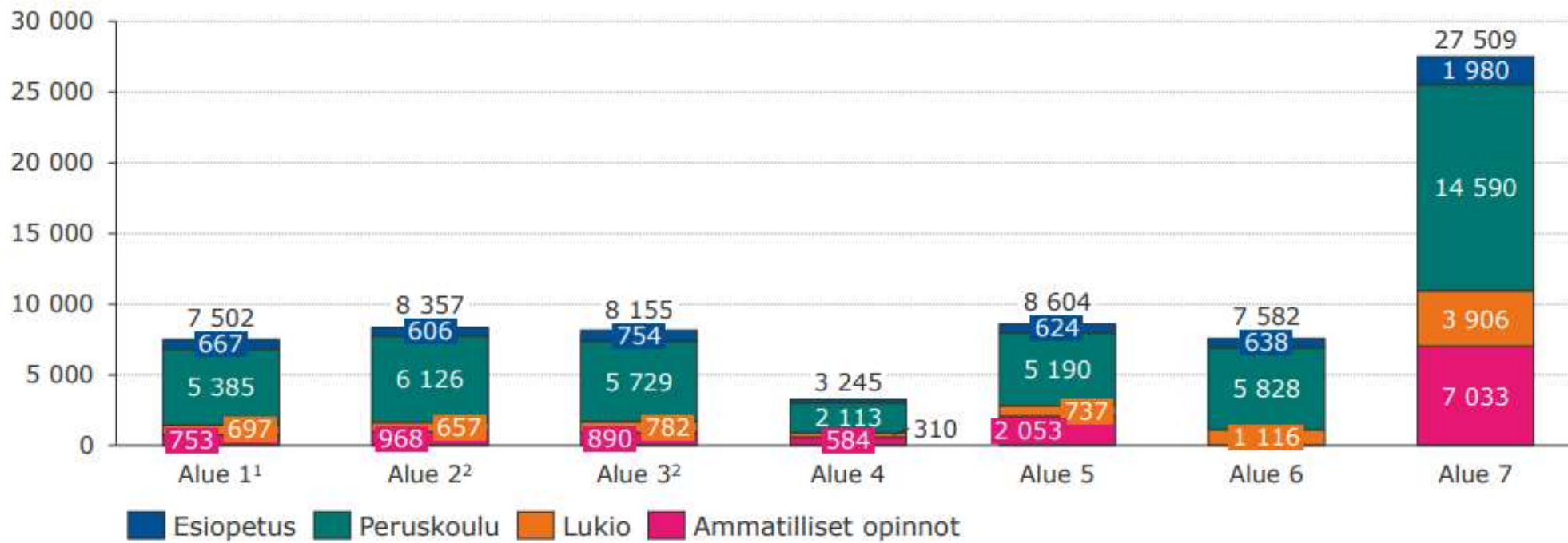
1) Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman mukainen sisältö

Lähde: Asiantuntijahaastattelut 5-6/2022, Varsinais-Suomen opiskeluhoollon kysely, Sivistystoimen excel-tiedonkeruu, Työpajat 13.6.2022 ja 13.9.2022, NHG analyysi

Toimitettujen tietojen perusteella Varsinais-Suomessa on yhteensä lähes 71 000 oppilasta ja opiskelijaa

Oppilasmäärät palvelualueittain ja koulutusasteittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Yhteensä
70 954
oppilasta

KTO:ta ei ole
huomioitu analyysissä.

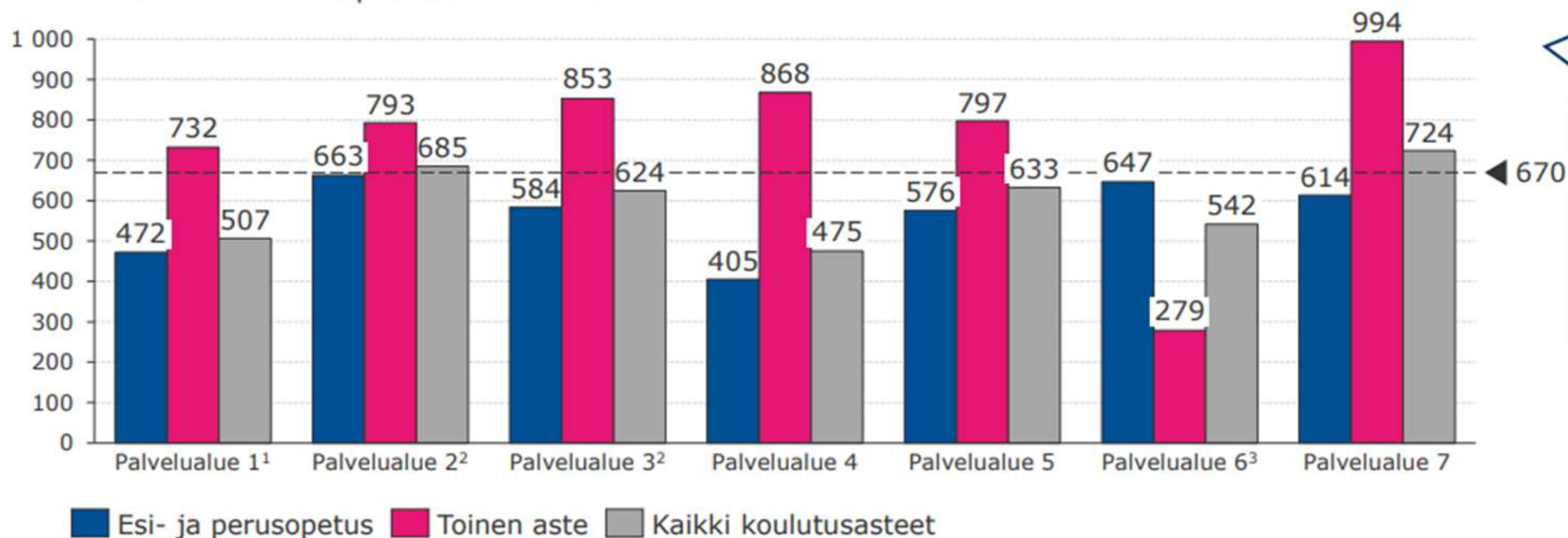
1) Nousiaisen 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

2) Ammatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu Liedosta (palvelualue 2) ja Paimiosta (palvelualue 3).

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Kuraattorimitoitus jää lakisääteisestä mitoituksesta lähes kaikilla palvelualueilla 2.asteella

Koulukuraattorimitoitus (oppilasmäärä / HTV) koulutusasteittain ja palvelualueittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Kuraattorimitoitus ylittyy erityisesti 2.asteella. Kaikkia koulutusasteita tarkastellessa mitoitus ylittyy palvelualueilla 2 ja 7.

Palvelualueen mitoitus on laskettu jakamalla koko palvelualueen oppilasmäärä koko palvelualueen henkilötyövuosilla. Oppilaiden ja henkilöstön maantieteellistä jakautumista palvelualueen sisällä ei ole huomioitu.

HTV-tiedot on kerätty siirtyvän henkilöstön mukaan. Tiedonkeruussa ei ole otettu kantaa siihen, ovatko vakanssit täytettyjä vai ei. Hallinnollisia HTV:itä ei huomioitu mitoituksissa.

1) Nousiaisen 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

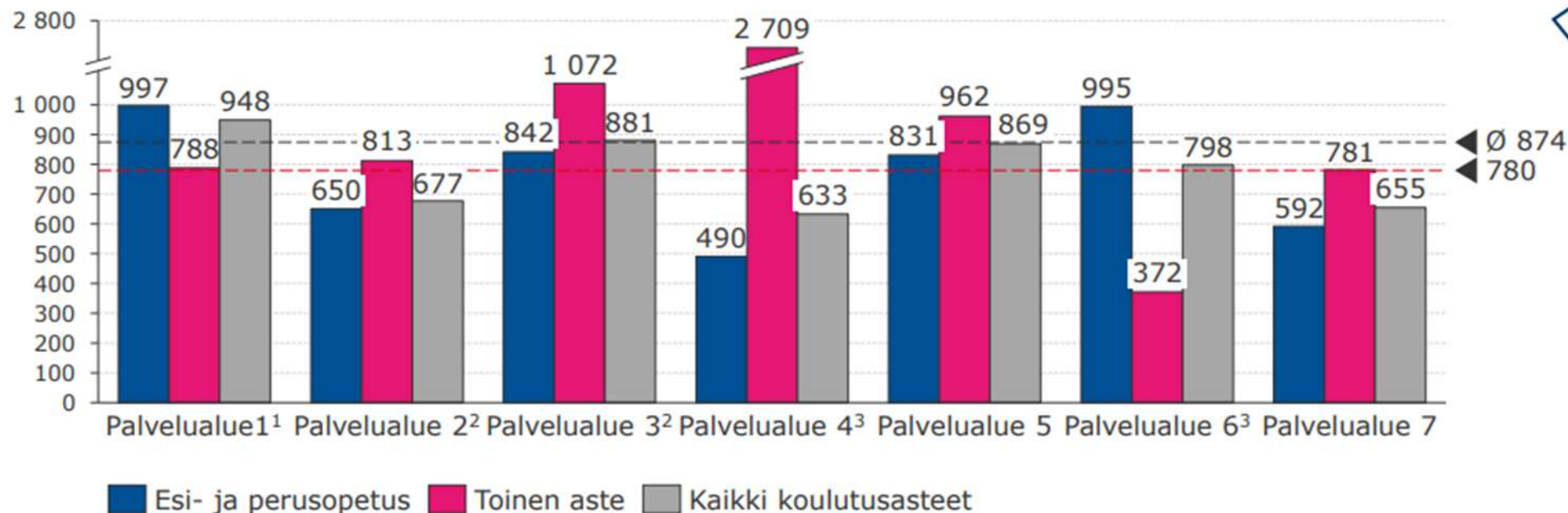
2) Ammatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu Liedosta (palvelualue 2) ja Paimiosta (palvelualue 3).

3) Somerolla on yhteiset resurssit eri koulutusasteilla.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Koulutusasteet yhdistettynä palvelualueilla 1, 3, 5 ja 6 psykologimitoitukset jäävät lakisääteisestä mitoituksesta

Koulupsykologimitoitus (oppilasmäärä / HTV) koulutusasteittain ja palvelualueittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Psykologimitoitus on parhaimmalla tasolla palvelualueella 7. Palvelualueella 7 lukuun ottamatta psykologimitoitus ylittää lakisääteisen mitoituksen kaikilla palvelualueilla jollakin koulutusasteella.

Palvelualueen mitoitus on laskettu jakamalla koko palvelualueen oppilasmäärä koko palvelualueen henkilötyövuosilla. Oppilaiden ja henkilöstön maantieteellistä jakautumista palvelualueen sisällä ei ole huomioitu.

HTV-tiedot on kerätty siirtyvän henkilöstön mukaan. Tiedonkeruussa ei ole otettu kantaa siihen, ovatko vakanssit täytettyjä vai ei. Hallinnollisia HTV:itä ei huomioitu mitoituksissa.

1) Nousiainen 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

2) Ammatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu Liedosta (palvelualue 2) ja Paimiosta (palvelualue 3).

3) Somerolla (palvelualue 4) ja Kemiönsaarella (palvelualue 6) on yhteiset resurssit eri koulutusasteilla.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Yhteenveto resursoinnista (1/2)

1. Varsinais-Suomessa koulupsykologien mitoitus on koulukuraattoreita heikommalla tasolla. Koulukuraattoreita tarvitaan kuitenkin erityisesti toiselle asteelle.

- Valtaosalla kunnista koulukuraattori ja -psykologiresurssi painottuu perusopetukseen
- Kaikki koulutusasteet yhdistettynä koulukuraattori-resurssi ylittyy palvelualueilla 2 ja 7. Toisen asteen kuraattoriresurssi ylittyy kuudella seitsemästä palvelualueesta, esi- ja perusopetuksen osalta kuraattoriresurssit ovat mitoitusten näkökulmasta riittävällä tasolla
- Kaikki koulutusasteet yhdistettynä koulupsykologimitoitus ylittyy neljällä seitsemästä palvelualueesta (1, 3, 5 ja 6). Palvelualueiden kesken on eroa siinä, millä koulutusasteilla resurssit ylittävät: osalla alueista ylitys tapahtuu esi- ja perusopetuksessa, osalla 2.asteella

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Hyötyjä on saatavissa paikallisesta **resurssien tasoittamisesta** esi- ja perusopetuksen sekä 2.asteen välillä, koska resurssien riittävydessä on eroja koulutusasteittain
2. Palvelualueittain kaikki koulutusasteet huomioiden kuraattorien resursointi on verrattain hyvällä tasolla. Kokemus kentältä kuitenkin on, että töitä on liikaa. **Sisäisten vastuiden tarkentaminen, organisoituminen sekä alueellinen yhteistyö** ovat mahdollisia keinoja vähentää työn pirstaleisuutta ja saada aika riittämään paremmin
3. **Hyvien resursointikäytäntöjen jakaminen** muiden palvelu- ja hyvinvointialueiden kanssa
4. **Ostopalveluiden hyödyntäminen koulupsykologien viroissa 2.asteella.** Kartoitetaan keskeiset oppimista ja hyvinvointia tukevat tehtävät, joihin omien työntekijöiden aika allokoidaan, ja hyödynnetään ostopalveluita erityisesti tutkimuksiin.

Resursointia tarkastellaan kokonaispalvelutarpeen ja voimavarojen kohdentamisen näkökulmasta

Kokonaispalvelutarve ja suunnitelma voimavarojen kohdentamisesta sisältyvät alueelliseen opiskeluhoitosuunnitelmaan

**Ikäryhmän
väestökehitys**

ja

**Palveluiden
kysyntä**

→

**Kokonais-
palvelutarve**

**Kokonais-
palvelutarve,**

**Ammattilaisten
työnkuva**

ja

**Käytettävissä
olevat resurssit**

→

**Suunnitelma
voimavarojen
kohdentamisesta**

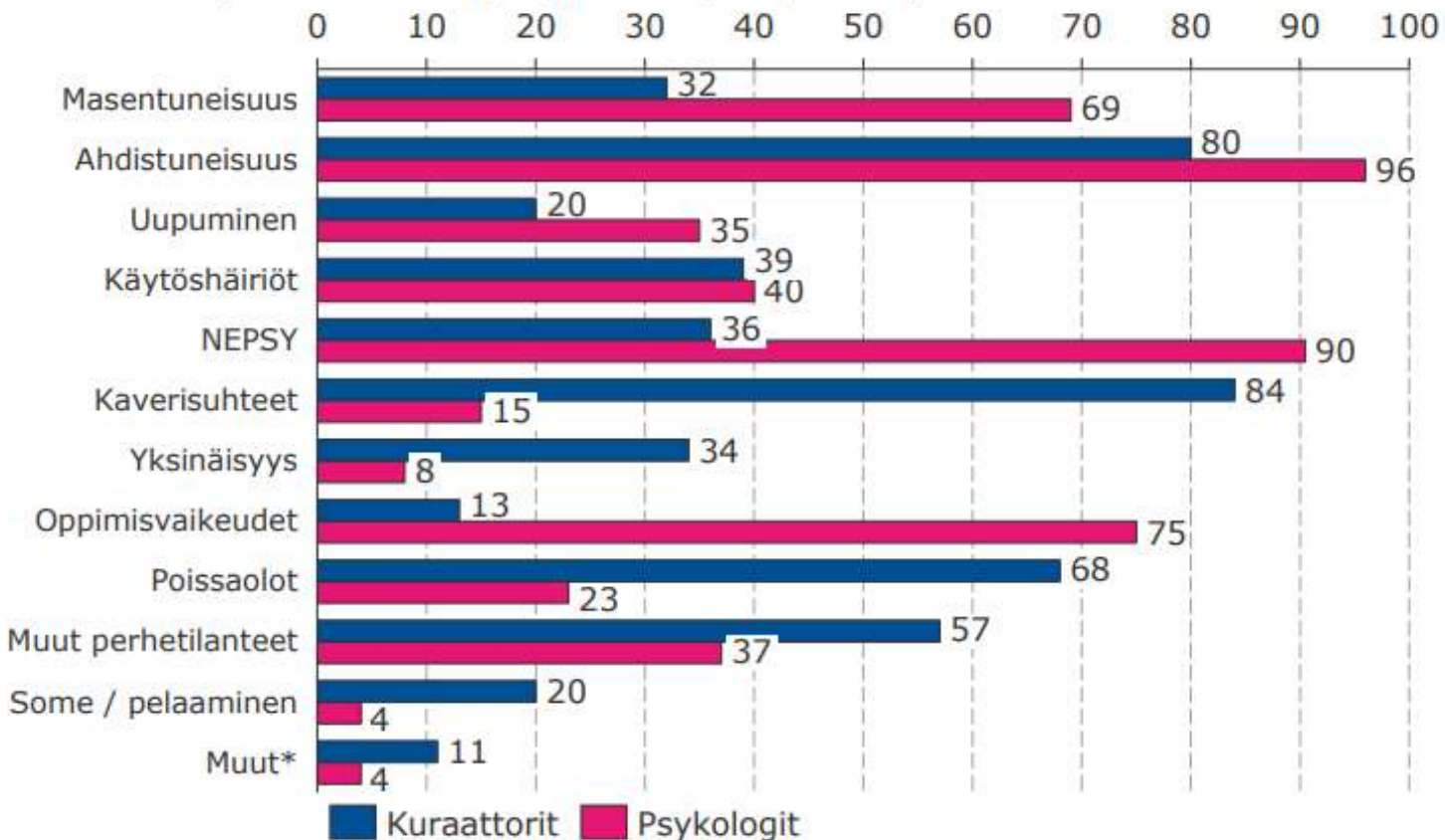
Laskennallisesti opiskeluhuollon henkilöstöä tarvitaan vähemmän perusopetuksessa, enemmän 2.asteella

Palvelualue	7-15 -vuotiaat (perusopetusikäiset)			16-18 -vuotiaat (2. asteen opetusikäiset)		
	2021	Muutos (’21-’25)	Muutos (’21-’30)	2021	Muutos (’21-’25)	Muutos (’21-’30)
1: Soteakseli, Kustavi, Laitila, Pyhärinta, Taivassalo, Uusi-kaupunki, Vehmaa	5 515	-7,2 %	-21,1 %	1 736	-0,7 %	-3,2 %
2: Aura, Koski TI, Lieto, Loimaa, Marttila, Pöytyä, Oripää	6 132	-6,2 %	-18,7 %	1 906	2,4 %	2,4 %
3: Kaarina, Paimio-Sauvo	5 749	-0,2 %	-4,9 %	1 735	6,4 %	7,5 %
4: Kemiönsaari, Parainen	2 151	-9,2 %	-25,2 %	719	-2,1 %	-3,1 %
5: Naantali, Raisio, Rusko	5 228	-4,3 %	-11,1 %	1 715	4,3 %	2,6 %
6: Salo, Somero	5 837	-15,3 %	-33,5 %	2 069	-2,2 %	-16,0 %
7: Turku	14 755	0,9 %	-3,8 %	4 954	8,9 %	12,4 %
Yhteensä	45 367	-4,3 %	-13,7 %	14 834	4,0 %	2,9 %

Väestökehitys ei yksinään kerro palvelutarpeesta, mutta antaa suuntaa asiakaskunnan määrän kehityksestä.

Sekä koulukuraattorit että koulupsykologit kertovat käyttävänsä merkittävästi aikaa ahdistuneisuuteen liittyen

Kokonaisuudet, johon käytetään eniten aikaa yksilötyössä,
% opiskeluhuollon kyselyn vastaajista (n: 129)

HUOMIOT

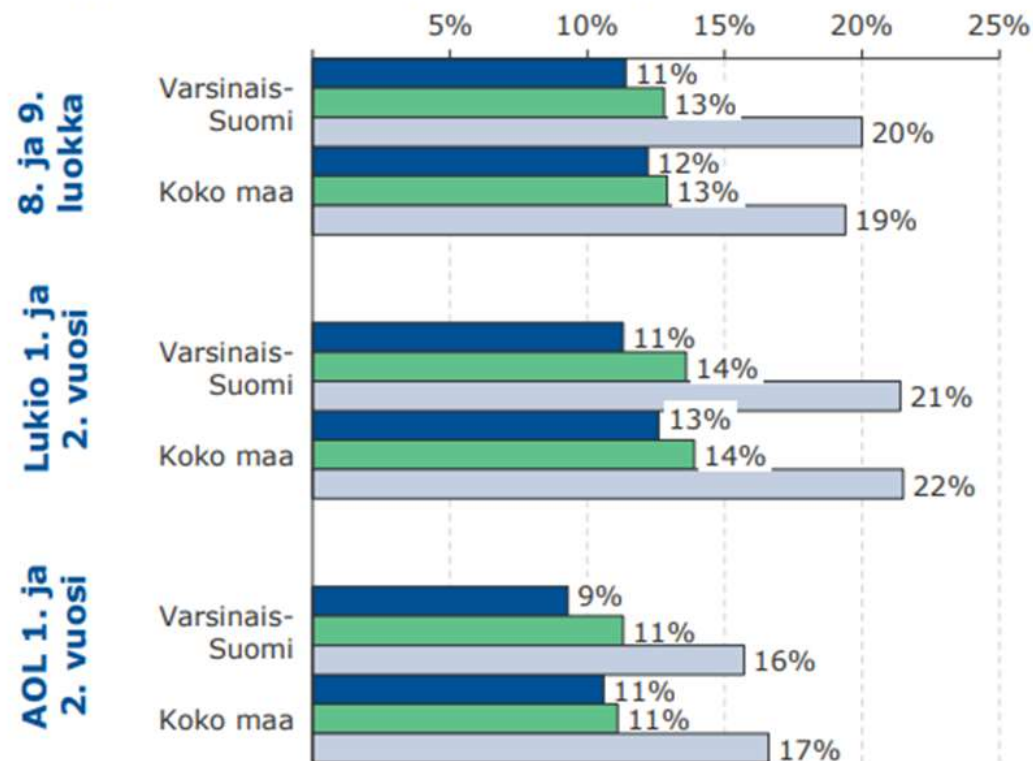
- Osana kokonaispalvelutarpeen kartoitusta selvitettiin, mitä kokonaisuuksia kuraattorien ja psykologien yksilötyö pitää sisällään
- Kuraattorit** käyttävät opiskeluhuollon yksilötyöskentelyssä eniten aikaa:
  - Kaverisuhteisiin** (84%),
  - Ahdistuneisuuteen** (80%), sekä
  - Poissaoloihin** (68%) liittyen
- Psykologit** käyttävät opiskeluhuollon yksilötyössä eniten aikaa asiakkaiden:
  - Ahdistuneisuuteen** (96%),
  - NEPSY:n** (90%) ja
  - Oppimisvaikeuksiin** (75%) liittyen.

*Muut: Seksuaalisuuteen liittyvät asiat, lähisuhde- tai perhevälivalta, päihteiden käyttö ja syömishäiriöt

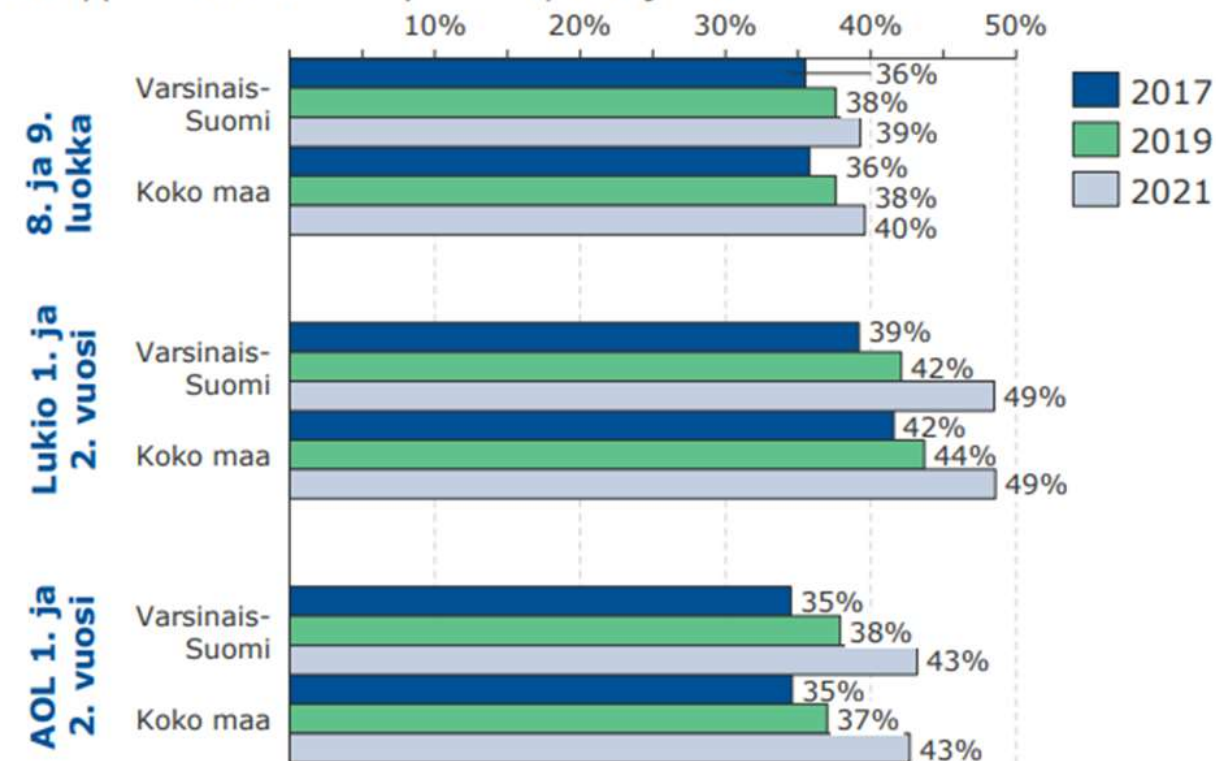
Lähde: Varsinais-Suomen kuntien opiskeluhuollon nykytilaa ja opiskeluhuollon siirtoa koskevaan kysely, NHG analyysi

Oppilaiden ja opiskelijoiden tarve opiskeluhuollon ammattilaisten palveluille on kasvanut viime vuosina

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

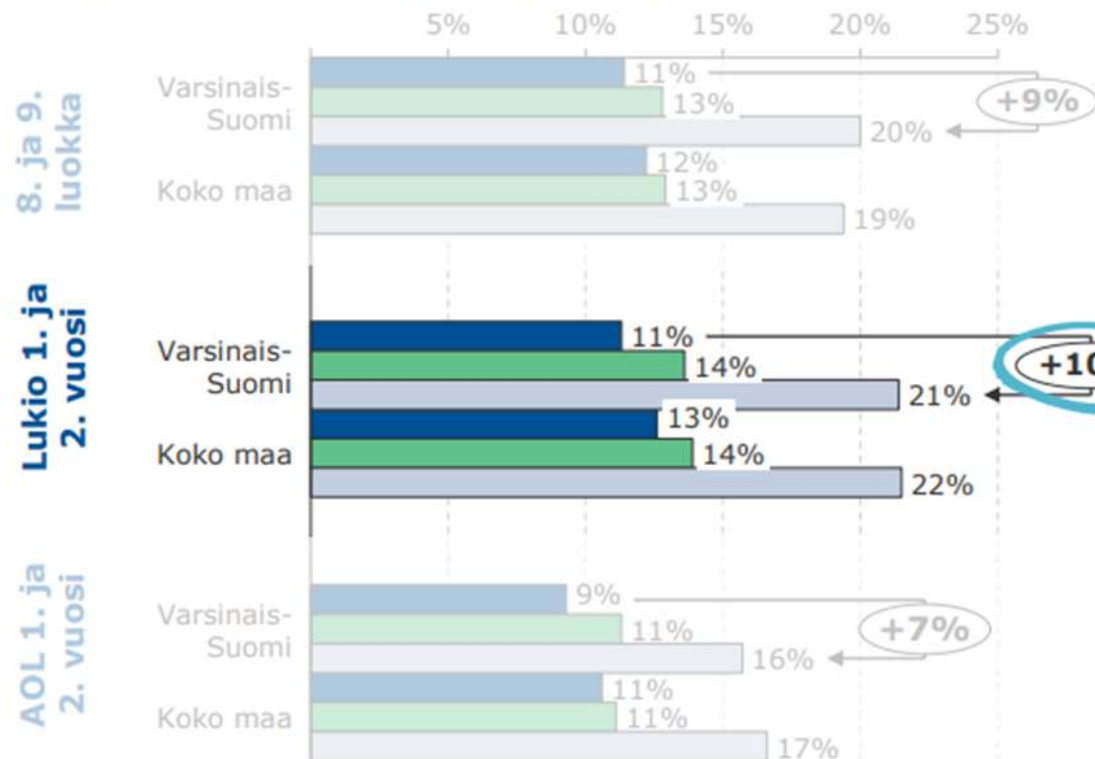
Vaikeuksia oppimistaidoissa vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

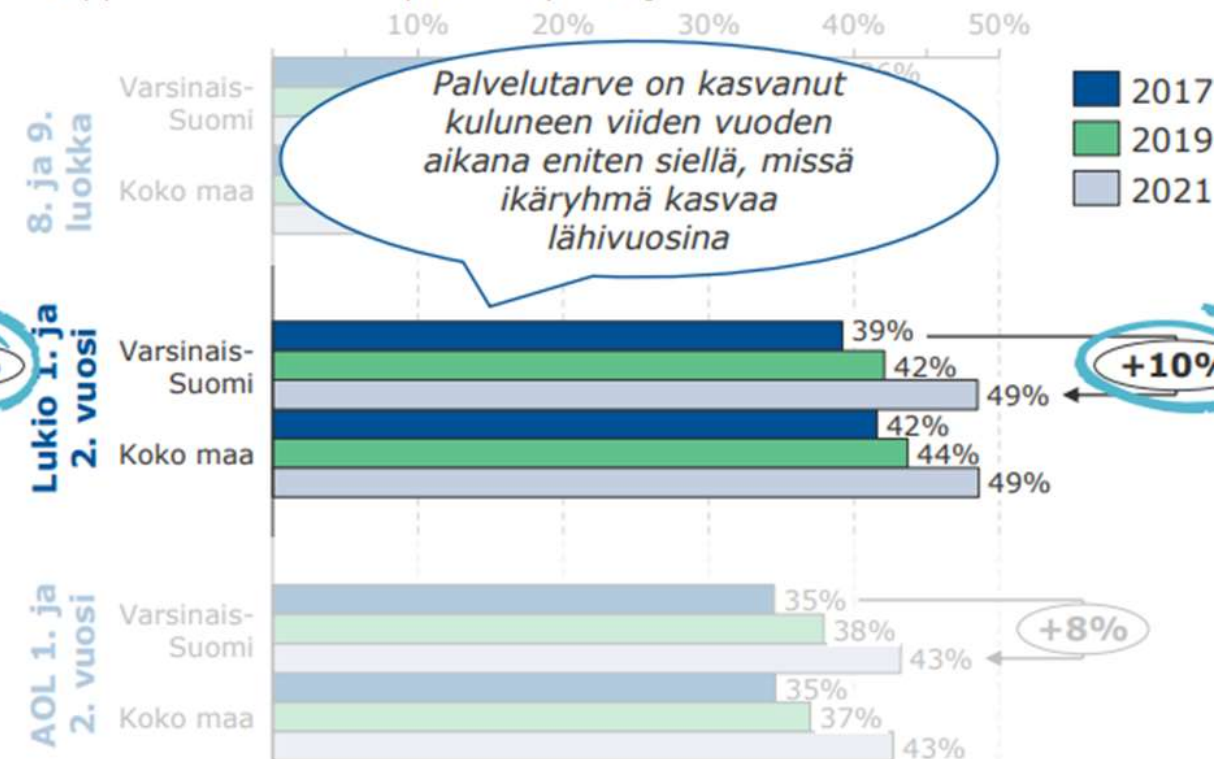

Suurinta kasvu on lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla, myös 8. ja 9. luokkalaisten ahdistuneisuus kasvanut

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

Vaikeuksia oppimistaidoissa vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

Yhteenveto resursoinnista (2/2)

2. Opiskeluhuollon palveluita käyttävä 2.asteen opetusikäisten määrä kasvaa Varsinais-Suomessa ja perusopetusikäisten määrä vähenee. Opiskeluhuollon palveluiden tarpeen ei ennusteta vähentyvän.

- Vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä vähentyy Varsinais-Suomessa 13,7%, 2.asteen opetusikäisten määrä kasvaa 2,9%. Palvelualueittain erot ovat suuria (Perusopetusikäisten muutos 2030 Alue 6: -34%, Alue 7: -4%).
- Kouluterveyskyselyn perusteella oppilaiden ja opiskelijoiden tarve opiskeluhuollon palveluille on kasvanut viime vuosina. 80% koulukuraattoreista ja 96% koulupsykologeista käyttävät yksilötyössä eniten aikaa oppilaiden ahdistuneisuuteen liittyen.
- Vuonna 2017-2021 erityisesti lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on lisääntynyt (+10%-yksikköä).

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Tiedonkeruun perusteella hyvinvointialueelle siirtyy Varsinais-Suomessa **114,4 HTV koulukuraattoreita** ja **97,6 HTV koulupsykologeja**. Oppilaita ja opiskelijoita on yhteensä ~71 000.
2. Opiskeluhuollon palveluiden tarve on kasvanut 2017-2021 eniten siellä, missä ikäryhmän ennustetaan kasvavan lähivuosina. **Tasapainotettava tarvetta yhteisöllisen opiskelu-
huollon ja perustason mielenterveys-
palveluiden välillä**. Resurssien tasaamisen/ lisäämisen lisäksi ratkaisuja on löydettävissä skaalautuvista palveluista (digiratkaisut ja itsehoidolliset menetelmät), hyvien HVA-tasoisten käytäntöjen vakiinnuttamisesta (ml. yhteistyö yli sektorirajojen).
3. **Kerätään ja analysoidaan resursointiluvut säännöllisesti**, jotta palvelualueiden ja koulutusasteiden resursointitarpeita voidaan tarkastella proaktiivisesti ja käyttää päätöksenteon tukena. Viestitään säännöllisen tiedonkeruun vastuut.

Opiskeluhuollon erityispiirteitä ja toimintatapoja tarkastellaan kolmesta eri näkökulmasta

Opiskeluhuollon henkilöstön töissä viihtyminen ja yhteistyö

Ammattiryhmäkohtainen ja alueellinen tarkastelu. Kuntakohtainen tarkastelu ei mahdollista, sillä anonyymin kyselyn vastaajamäärä on useassa kunnassa alle 5 vastaajaa.

Opiskeluhuollon henkilöstön työkuva

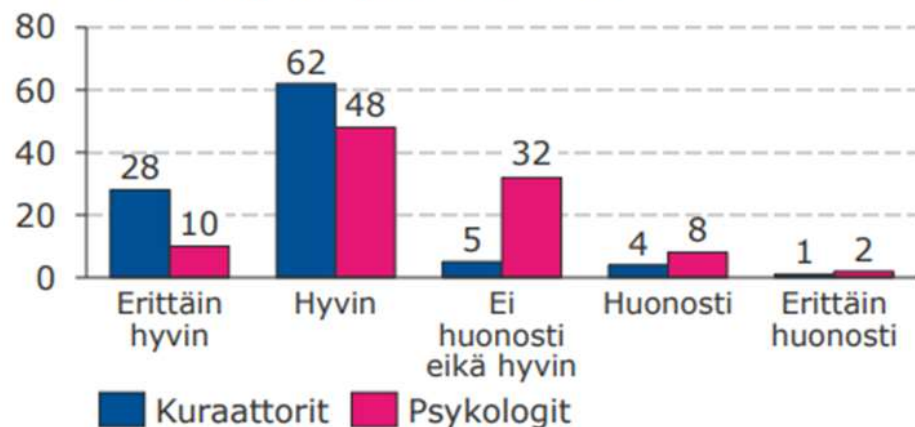
Ammattiryhmäkohtainen ja alueellinen tarkastelu. Kuntakohtainen tarkastelu ei mahdollista, sillä anonyymin kyselyn vastaajamäärä on useassa kunnassa alle 5 vastaajaa.

Opiskeluhuollon palvelujen hyvät käytännöt hyvinvointialueella

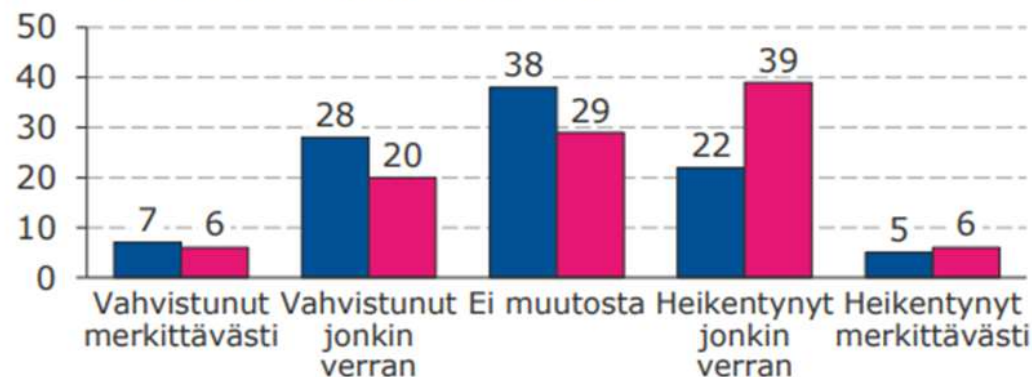
Hyvinvointialueetasolla kuntakohtaisen tarkastelun pohjalta. Kuntakohtaiset erityispiirteet löytyvät liitteestä 1.

90% kuraattoreista viihtyy opiskeluhuollon työssä hyvin tai erittäin hyvin – psykologeilla osuus on 58%

Viihtyminen opiskeluhuollon tehtävässä,
% kyselyn vastaajista (n: 126)

Töissä viihtymisen kehittyminen vuoden aikana,
% kyselyn vastaajista (n: 126)

HUOMIOT

- Osana opiskeluhuollon erityispiirteiden ja toimintakäytäntöjen kartoittamista kyselyssä koottiin tietoa opiskeluhuollon kuraattorien ja psykologien töissä viihtymisestä ja sen kehittämisestä
- Lähtökohtaisesti kuraattorien ja psykologien töissä viihtyminen on hyvällä tasolla: 90% kyselyyn vastanneista kuraattoreista kokee, että viihtyy opiskeluhuollon työssään erittäin hyvin tai hyvin. Psykologeilla vastaava osuus on 58%
- Kyselyyn vastanneista psykologeista 45% kokee, että töissä viihtyminen on heikentynyt viimeisen vuoden aikana. Merkittävästi pienempi osuus psykologeista (26%) kokee, että viihtyminen on vahvistunut kuluneen vuoden aikana
- Kyselyyn vastanneista kuraattoreista suurempi osa kokee töissä viihtymisen vahvistuneen (35%) verrattuna osuuteen, joka kokee viihtymisen heikentyneen (27%)

① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö

Vastaajien mukaan opiskeluhuollon työssä kehitettävää on mm. resursseissa ja sosiaalihuollon yhteistyössä

Asiat, joita opiskeluhuollon työssä tulisi kehittää hyvinvointialueelle siirryttäessä,
% vastaajista (n: 121)

Teema	Maininta, %	Esimerkkejä vastauksista
Resurssit	17%	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilasmäärä työntekijää kohden koetaan liian korkeaksi, joka lisää työkuormaa ja heikentää viihtymistä • Suuri yksikkömäärä kuormittaa ammattilaisia, ja siirtymät vievät aikaa muulta asiakastyöltä • Ryhmäinterventioihin ja moniammatilliseen työhön ei ole aikaa
Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	13%	<ul style="list-style-type: none"> • Erityisenä kehityskohteenä nostettiin esiin sosiaalihuollon ja lastensuojelun toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö • Myös erikoissairaanhoidon (lasten- ja nuorisopsykiatria) kanssa tehtävä yhteistyö vaatii kehitystä
Työtilat	8%	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat eivät kaikkialla ole asiakastyöhön soveltuvia. Tilat eivät esimerkiksi ole äänieristettyjä, rauhallisia (ei omaa työtilaa) tai turvallisia • Työtilat eivät tue ammattilaisten välistä yhteistyötä, mikäli kaikki ammattilaiset työskentelevät eri puolilla koulua tai kuntaa
Johtaminen	8%	<ul style="list-style-type: none"> • Esihenkilötyölle ja johtamiselle ei ole tarpeeksi aikaa • Esihenkilöllä ei ole riittävästi kokemusta alaisten työstä • Esihenkilöiltä toivotaan tukea mm. osa-aikaisen työn mahdollisuuteen

MUITA MAINITTUJA

- Yhteisöllinen työ (6%)
- Kirjaamiskäytännöt (3%)
- Yhteistyö muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa (3%)

Hyvinvointialueelle toivotaan käytäntöjä moniammatilliseen työhön sekä asiantuntijuuden jakamiseen liittyen

Yhteenvedo priorisoiduista keskeisimmistä toimintakäytännöistä, jotka tulisi ottaa käyttöön hyvinvointialueella

1

Yli sektorirajojen tehtävä yhteistyö lasten, nuorten ja perheiden hyväksi

Lasten, perheiden ja nuorten hyväksi tehdään **systemaattisesti yhteistyötä yli sektorirajojen**, asiantuntijoita moniammatillisesti osallistaen (esim. perhekeskus, sosiaali-, opiskelu- ja terveydenhuollon ammattilaiset).

Mahdollistaa sen, ettei perheiden tarvitse siirtyä useasti palvelusta toiseen, vaan **kaikki tarvittavat palvelut esitellään perheelle kerralla**.

2

Työparityöskentely (esim. kuraattori ja terveydenhoitaja)

Opiskeluhuollon ammattilaiset työskentelevät **tilannekohtaisesti työparin kanssa**, joka voi olla esim. terveydenhoitaja tai toinen opiskeluhuollon ammattilainen (kuraattori/psykologi).

Mahdollistaa kokonaisvaltaisen näkökulman oppilaiden ja opiskelijoiden asioiden hoitamiseen sekä asiantuntijoiden välisen tiedonjaon ja oppimisen.

3

Asiantuntijaryhmät opiskelu- huollon ammattilaisille

Opiskeluhuollon ammattilaisille suunnattu foorumi, jonka tarkoituksena on jakaa asiantuntijuutta, hyviä käytäntöjä ja tietoa uusien ja kokeneiden ammattilaisten kesken sekä lisätä ammattilaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Mahdollistaa asiantuntijoiden välisen kokemusten jaon, tiivistää yhteishenkeä sekä lisää työssä viihtymistä ammatillisen osaamisen karttumisen lisäksi.

4

Itsehoidollisten menetelmien systemaattinen opettaminen asiakkaille

Tutkimusperustaiset itsehoidolliset menetelmät sisältävät mm. **stressin, masennuksen ja ahdistuksen hallintaan liittyviä menetelmiä**. Menetelmien systemaattinen opettaminen vastaa nuorten lisääntyneisiin mielenterveyden haasteisiin. Vähentää riskiä asiakkaan palvelutarpeen kärjistymiseen ja parantaa työajan allokoointia asiakassuhteissa eniten apua tarvitseville.

Ajankohtaista opiskeluhuollon siirtymän valmistelusta

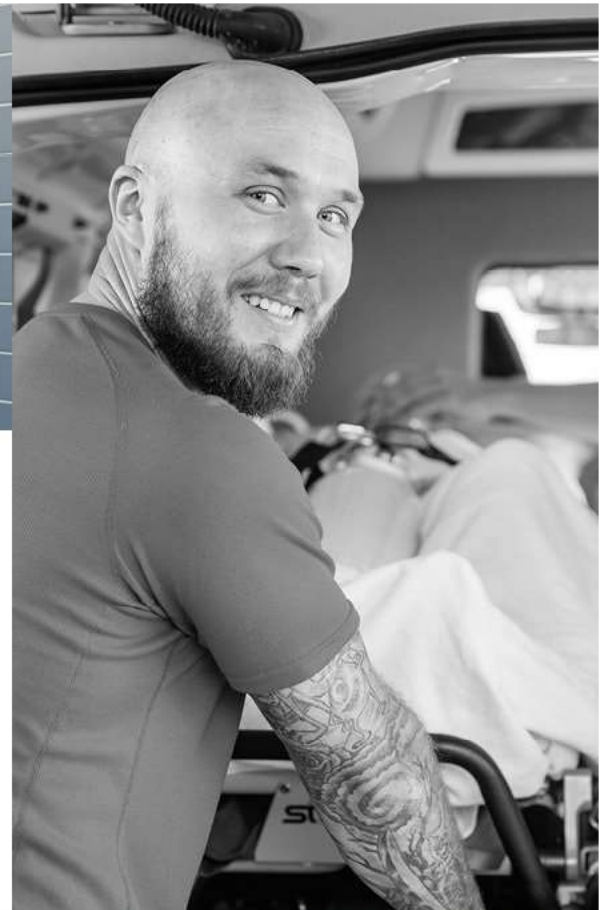
- **Yhteydenpito** kansallisesti opiskeluhuollon toimijoiden kanssa, jotta voidaan hyödyntää yhteiset ja jaettavat valmistelutehtävät
- **Rekrytoinnit:** toimivan johdon kaipuu
- **Resurssointi ja resurssien kohdentaminen:** miten turvataan henkilöstön riittävyys ja työn painottuminen yhteisölliseen työhön?
- **Yhteistyörakenteiden toimivuus:** miten varmistetaan laajojen yhteistyörakenteiden elävyys ja kyky tosiasialliseen ohjaukseen?
- **Yhteiskäyttöjärjestelmän** (Wilma) käyttö: kansallinen linjaus?
- **Yhteisten toimintakäytäntöjen** jatkokehittäminen

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Sivistyksen ja soten yhdyspinnat

Mikko Hulkkonen

mikko.hulkkonen@rusko.fi

044 4333 523

Opiskeluhuolto
kaksikielisellä
hyvinvointialueella,

Eeva-Kaisa Ikonen,
sivistysjohtaja, Kirkkonummi

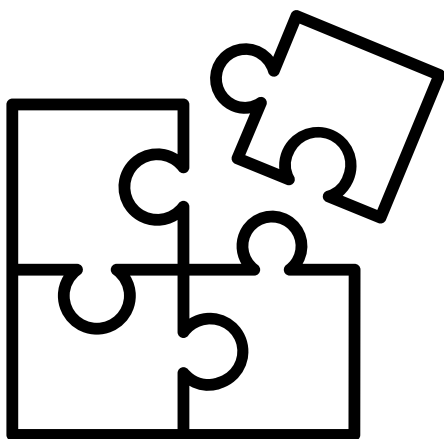

Monimuotoinen Länsi-Uusimaa

Väestö	478 919 (31.12.2021)
Väkiluku	Espoo 297 132 – Inkoo 5353 <i>Kirkkonummi 40 433</i>
Väkiluvun muutos	Espoo 1,5 % – Hanko -0,8 % <i>Kirkkonummi 0,9 %</i>
Suomenkielisiä	Karkkila 92,2 % – Raasepori 30,7 % <i>Kirkkonummi 74,4 %</i>
Ruotsinkielisiä	Raasepori 64,1 % – Karkkila 0,7% <i>Kirkkonummi 15,7 %</i>
Vieraskielisiä	Espoo 20,1 % – Hanko 4,6 % <i>Kirkkonummi 9,9 %</i>

Muutoksen osina

- ✓ Väestörakenteen muutos
- ✓ Kansalliskielten erityistehtävä
- ✓ Ruotsinkieliset verkostot yli alueiden
- ✓ Erilaiset tavat tuottaa palveluita
  - Kuntayhtymät; ulkoistetut palvelut, sopimukset
  - Arviointi- ja seurantamenetelmät; yhteydenottotavat
  - Hankkeet ja hankehenkilöstö; työnkuvat; mitoitukset jne.

Mikä tukee, mikä mietityttää?

Tiivis kuntaverkoston yhteistyö jo suunnitteluvaiheessa

Aiempi yhteistyö hva-organisaatioon kuuluvien kanssa

Ison alueen järjestäytymisen hitaus > olennaiset rekrytoinnit viime hetkille

Yhdyspintafoorumien (hyte-rakenteet) järjestäytyminen kesken

Kuntien erilaiset toiveet ja käytännöt – yhdenvertaisuus?

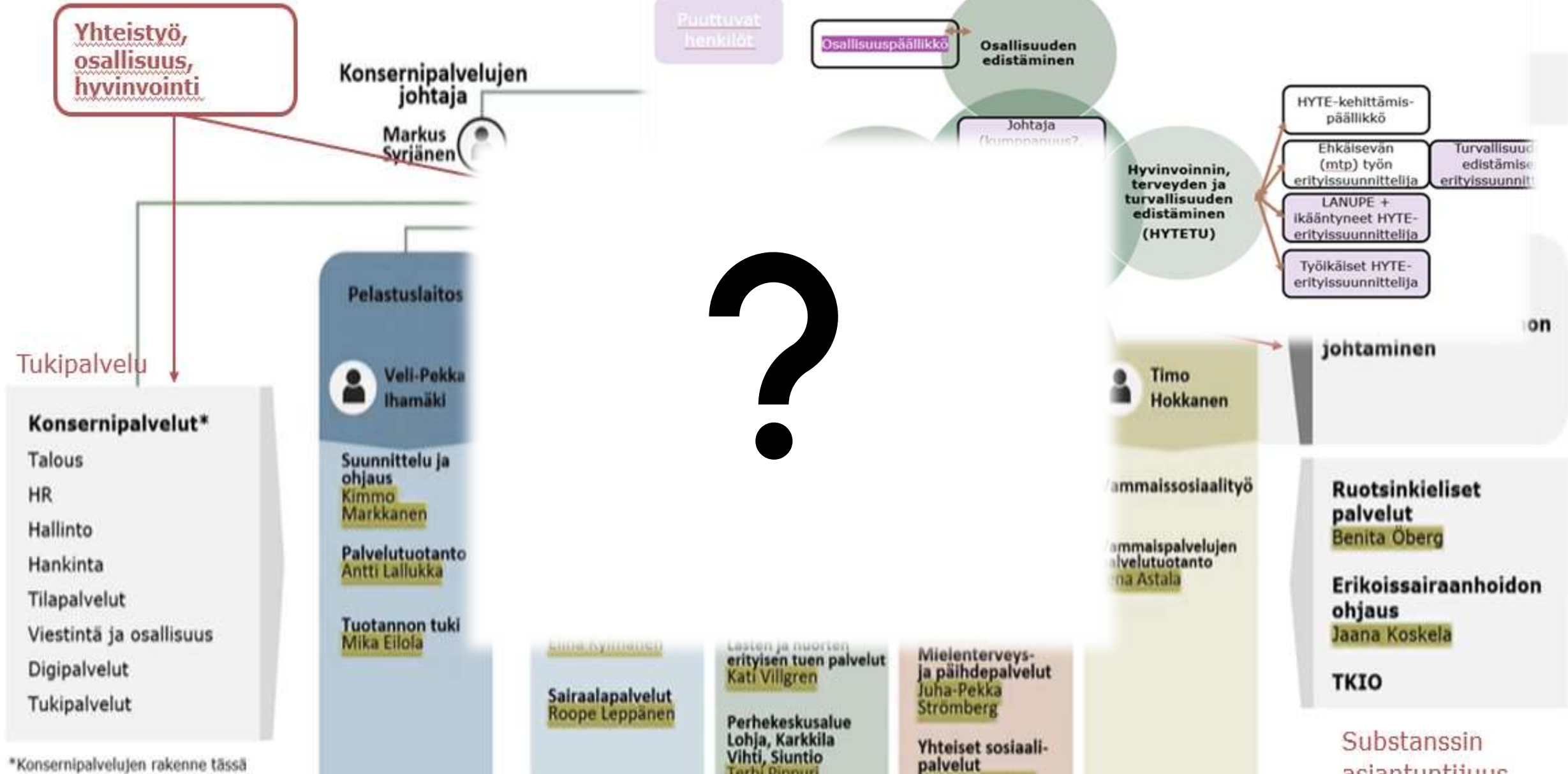
Kesken olevien asiakasprosessien jatkuminen

Tiedonsiirrot ja järjestelmät sekä tietosuoja

Yhteisöllisen opiskeluhuollon johtaminen!

Sijainti selviää 4.11.2022 mennessä

Strategisen kehittämisen yksikkö/ Yhteistyö, osallisuus, hyvinvointi”
Hyv selviää 4.11.2022 mennessä

*Konsernipalvelujen rakenne tässä

Missä mennään Länsi-Uudellamaalla?

Alueellinen
opiskeluhuollon
yhteistyöryhmä

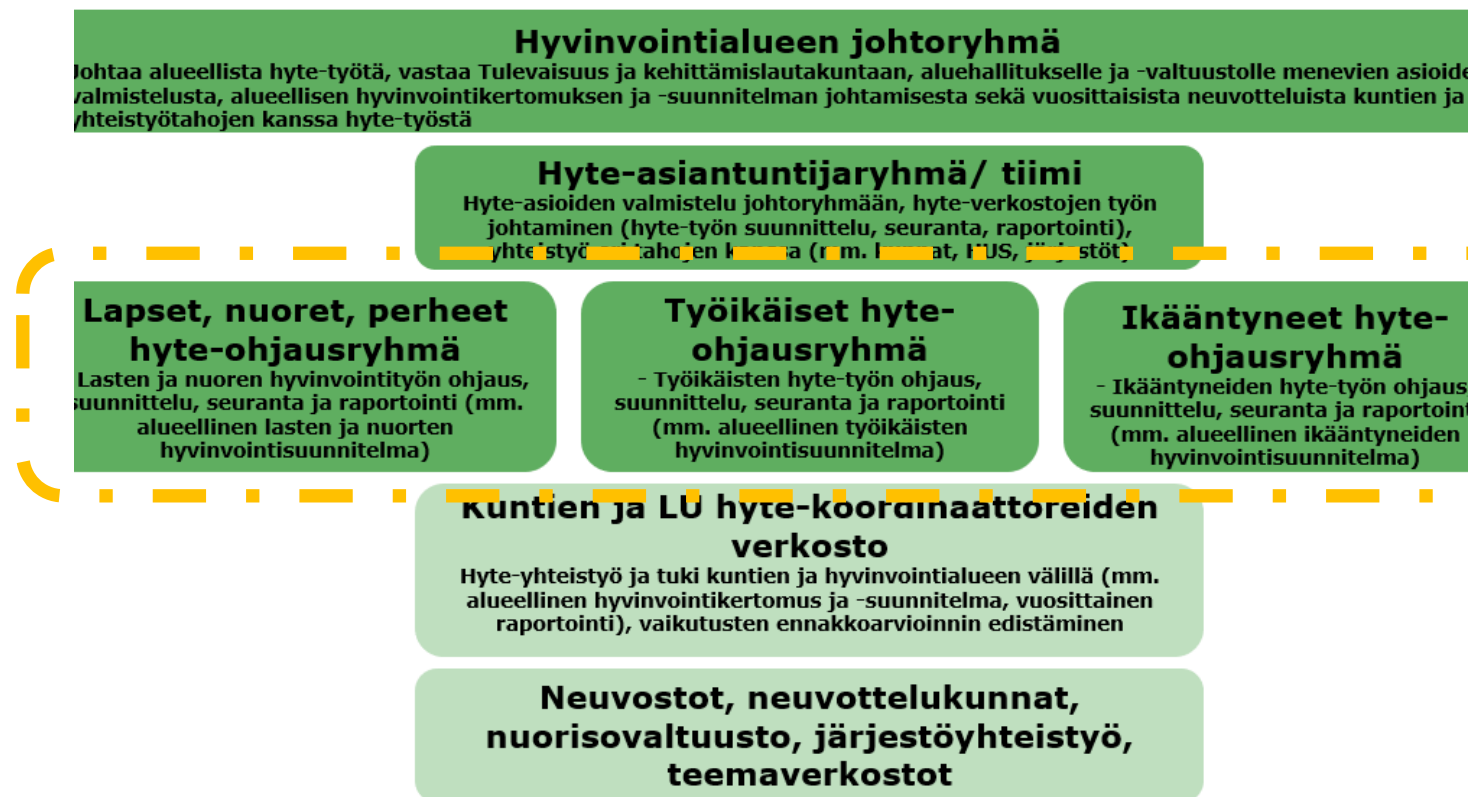

Koulutuksen järjestäjän
monialainen
opiskeluhuollon
ohjausryhmä

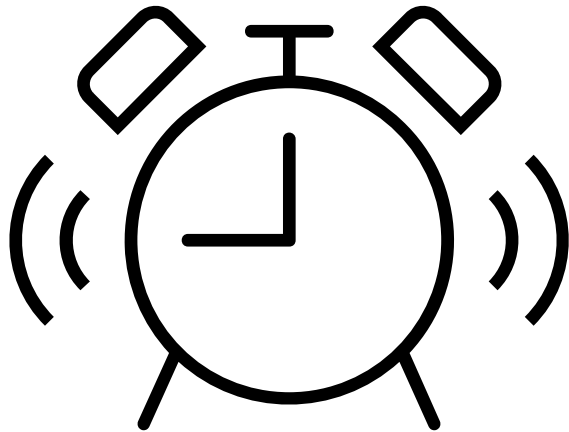
Oppilaitoskohtaiset
monialaiset
opiskeluhoitoryhmät

LU hyte-rakenne ja päätehtävät (ehdotus)

Missä mennään Länsi-Uudellamaalla?

---

1. Opiskeluhuollon päälliköiden rekrytointi valmis
2. Palvelujen yhdenmukaistaminen käynnissä
  - palvelukuvaukset ja palvelutuotteet, psykologipalvelujen kilpailutus, tutkimuskriteerit, tutkimuspyyntökäytännöt
3. ICT-ratkaisujen laadinta käynnissä
  - ICT- ja digi-infra; verkkoyhteydet
  - Wilma- / Primus / Aura -käyttöoikeuksiin liittyvä selvitystyö käynnissä
  - LUVN-nettisivuja rakennetaan ; keskitetty ohjauspuhelin?

Jatkumon kysymys?

→ **Koulutuksen järjestäjät** työstävät koulutuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhuoltosuunnitelmat niin, että ne otetaan käyttöön 1.8.2023 alkaen

opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet

hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmista ilmenevät arviot opiskeluhuoltopalvelujen kokonaistarpeesta

suunnitelma opiskeluhuoltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta

suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi

arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuolto-palveluista

oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

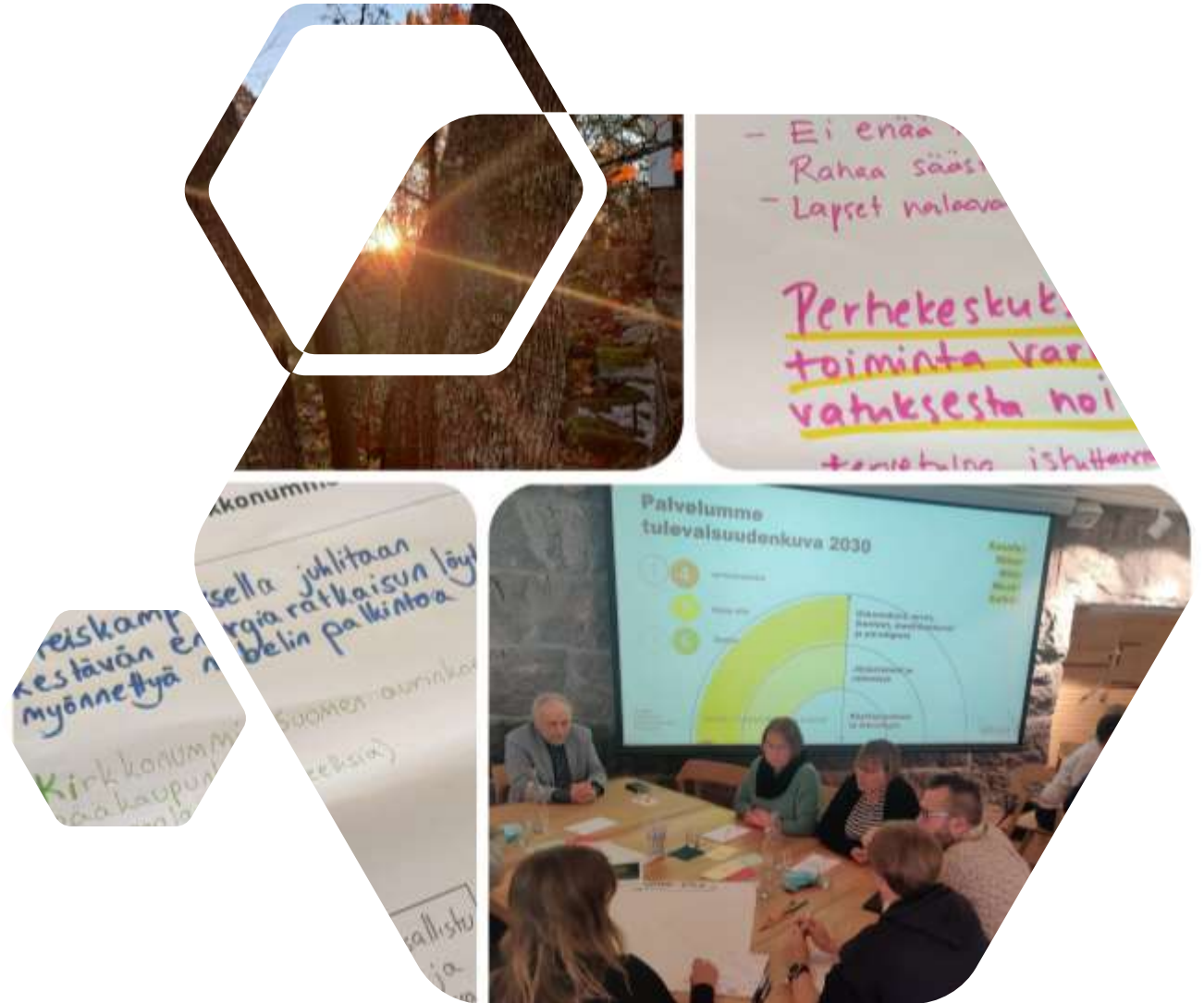
yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Aura- ja Primus-järjestelmien ... ...n opiskeluhoollon palvelutuotannossa

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on yksi koulutuksen järjestämisen keskeisimpiä tehtäviä.

Sen vahvistaminen ei saa jäädä hva-uudistuksen jalkoihin!

Kiitos!

Sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen
eeva-kaisa.ikonen@kirkkonummi.fi
040 528 4959

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Sivistyksen ja soten yhdyspinnat

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tulevat yhdyspintafoorumit

25.11.2022	Sivistyksen ja soten yhdyspinnat
16.12.2022	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
20.1.2023	Kotoutuminen
24.2.2023	Varautuminen ja turvallisuus
24.3.2023	Elinvoimaiset alueet

Yhdyspintafoorumit toteutetaan perjantaisin kello 9-11 KuntaTV:n kautta.